

INSIGHT

INSIGHT Č. 23 | NO. 23 ZÁŘÍ | SEPTEMBER 2017

Nástroje řešení
neshod mezi akcionáři
v akcionářských dohodách

Novela insolvenčního
zákona

Názory

Analýzy

Komentáře

OBSAH

- 1 NÁSTROJE ŘEŠENÍ NESHOD
MEZI AKCIONÁŘI V AKCIONÁŘ-
SKÝCH DOHODÁCH
- 2 NOVELA INSOLVENČNÍHO
ZÁKONA

Vážená paní, vážený pane,

dovolujeme si Vám představit další vydání INSIGHT, který je ediční řadou odborných publikací vydávaných advokátní kanceláří Achour & Partners a je určen především pro klienty a obchodní partnery Achour & Partners a další zájemce.

INSIGHT přináší informace o vybraných aktuálních trendech a tématech z oblasti práva v České republice.

Věříme, že předkládané vydání INSIGHT pro Vás bude přínosem. V případě Vašeho zájmu o bližší informace nás, prosím, kdykoli kontaktujte.

Gabriel Achour
Partner

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'G. Achour', written in a cursive style.

NÁSTROJE ŘEŠENÍ NESHOD MEZI AKCIONÁŘI V AKCIONÁŘSKÝCH DOHODÁCH

Mgr. Bc. Denisa Marešová

Ve společnostech s menším počtem akcionářů s vyrovnanými podíly na hlasovacích a ekonomických právech akciové společnosti vzniká riziko vzniku patových situací (tzv. neshod neboli „**deadlocků**“), které mohou dočasně ochromit nebo dokonce zamezit řádnému fungování akciové společnosti, představovat zvýšené náklady společnosti, zmaření jejích investic nebo poškození dobré pověsti společnosti na trhu.

Akcionáři mají v těchto případech eminentní zájem na rychlém, efektivním a ekonomicky rozumném řešení neshod. Mechanismy řešení je vhodné sjednat ve stanovách nebo akcionářských dohodách. S ohledem na odlišný charakter těchto dokumentů je vždy třeba posoudit, v jakém z těchto dokumentů bude nejvhodnější způsob řešení neshod zakotvit.

1. STANOVY NEBO AKCIONÁŘSKÉ DOHODY

Vzhledem k tomu, že zakladatelská listina a stanovy představují základní dokumenty pro úpravu vnitřního uspořádání akciové společnosti, jsou přijímány a měněny ve formě notářského zápisu¹ s tím, že jejich znění, včetně změn, musí být uveřejněna ve sbírce listin vedené příslušným rejstříkovým soudem,² přistupují často akcionáři k uzavírání akcionářských dohod,³ pro které zákon nestanoví ani povinnou formu, ani povinnost zveřejnění jejich obsahu.⁴ Oproti stanovám však mají akcionářské dohody čistě obligační charakter.

2. MECHANISMY ŘEŠENÍ NESHOD

Klíčovým předpokladem pro aktivaci mechanismu řešení neshody je podrobné vymezení patových situací (z hlediska obsahového, časového nebo finančního rozsahu), které jsou způsobilé vyvolat použití sjednaného způsobu řešení. Neshody mohou vzniknout například na úrovni rozhodování

nejvyššího orgánu společnosti⁵ nebo na úrovni statutárního orgánu, kde nedojde ke shodě ohledně záležitostí obchodního vedení.

Akcionáři by měli způsob řešení neshod volit zejména s ohledem na druh obchodní činnosti společnosti, její vnitřní strukturu, charakter neshody, ale také s ohledem na ekonomické možnosti akcionářů. Zvolený mechanismus pak musí být v souladu s obecně závaznými předpisy a dobrými mravy.

Mezi nejčastěji využívané mechanismy řešení neshod patří následující:

2.1 Uzavřená aukce

Pokud mezi akcionáři dojde k neshodě, může kterýkoli z nich (ať už sám nebo prostřednictvím třetí osoby) zorganizovat uzavřenou aukci akcií vydaných společností, které se budou oprávněni účastnit jen akcionáři společnosti. V rámci této uzavřené aukce pak mohou jednotliví akcionáři nabízet kupní cenu, za kterou jsou ochotni koupit akcie na společnosti ve vlastnictví zbývajících jejích akcionářů. Akcionáři v těchto případech nabízejí kupní cenu za 100 % akcií vydaných společností a v případě nejvyšší nabídky pak akcionář, který v aukci uspěl, vyplatí ostatním akcionářům jen část nabízené kupní ceny připadající na akcie vydané společností ve vlastnictví ostatních akcionářů. Vhodné je nastavit časové omezení pro konání aukce, výši minimálního příhozu a stanovit maximální počet kol aukce spolu s maximálním počtem příhozů v rámci jednotlivých kol.

Je zřejmé, že tento mechanismus nejspíše nebude vhodný pro společnost, která například vydala různé druhy akcií. Tímto způsobem řešení mohou být zvýhodněni většinou a ekonomicky silní akcionáři.

1 Ustanovení § 8 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „ZOK“), § 431 ZOK a § 776 odstavce 2 ZOK.

2 Ustanovení § 66 písmene a) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, v platném znění.

3 Akcionářské dohody jsou proto tak zvanými vedlejšími dohodami.

4 Tím není dotčena povinnost uveřejňovat smlouvy podle zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv, v platném znění; povinnost publikovat obsah některých dohod akcionářů společnosti, jejíž akcie jsou obchodovány na regulovaném trhu podle zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, v platném znění; nebo například povinnost uvést ve zprávě o vztazích společnosti způsob a prostředky jejího ovládnání, jak vyplývá z ustanovení § 82 a následujících ZOK.

5 Při rozhodování valné hromady v případě rovného rozložení hlasů dvou akcionářů společnosti.

” Klíčovým předpokladem pro aktivaci mechanismu řešení neshody je podrobné vymezení patových situací, které jsou způsobilé vyvolat použití sjednaného způsobu řešení.

2.2 Ruská ruleta

Pro případ neshody mohou akcionáři sjednat řešení, na základě kterého může akcionář A ve prospěch akcionáře B učinit nabídku na odkup svých akcií za cenu, kterou akcionář A v této nabídce navrhne s tím, že akcionář B pak může ve stanovené lhůtě tuto nabídku akcionáře A přijmout a nabídnuté akcie koupit, nebo bude nucen za stejnou cenu prodat vlastní akcie akcionáři A.

Výhodou tohoto řešení označovaného jako „ruská ruleta“ je relativně férové zformování výše nabízené kupní ceny akcií, kdy si akcionář A nemůže být jistý, zda akcionář B za navrhovanou cenu akcie bude chtít koupit nebo prodat. Čím nižší učiní akcionář A nabídku, tím zvyšuje riziko, že akcionář B využije své právo, a odkoupí akcie akcionáře A. Na druhé straně je zřejmé, že ekonomicky silnější akcionář bude mít zájem na řešení neshody tímto způsobem.

Je otázkou, jaké stanovisko by ke sjednání uvedeného postupu řešení neshod zaujaly české soudy. Z německé judikatury⁶ vyplývá, že mechanismus ruské rulety může být platně sjednán v případě společnosti se dvěma společníky vlastníci podíly o velikosti 50 % každý. Riziko, že bude takové ujednání shledáno neplatným, nastává v okamžiku, kdy se jeden ze společníků bude nacházet ve zjevně nevýhodnější ekonomické situaci.

2.3 Texaský rozstřel

Tzv. „texaský rozstřel“ představuje administrativně náročnější řešení, než případ ruské rulety. Tento mechanismus předpokládá, že každý akcionář poskytne třetí nezávislé osobě zapečetěnou cenovou nabídku na odkup akcií druhého akcionáře. Nabídky obou akcionářů jsou následně rozpečetěny s tím, že akcionář, jehož nabídka byla vyšší, je povinen koupit za cenu uvedenou v nabídce akcie druhého akcionáře.

2.4 Mexický rozstřel

Mechanismus tzv. „mexického rozstřelu“ představuje obdobu výše uvedeného texaského rozstřelu, kdy akcionáři třetí nezávislé osobě poskytnou zapečetěnou nabídku ceny, za kterou jsou ochotni, na rozdíl od texaského modelu, své akcie prodat. Akcionář, jehož nabídka je vyšší, je povinen koupit

akcie druhého akcionáře za cenu, kterou tento druhý akcionář v zapečetěné nabídce uvedl.

Výhodou výše uvedených řešení neshod může být relativně rychlé ukončení patové situace se zárukou navržení rozumné ceny za odkup akcií. Texaský i mexický rozstřel budou, stejně jako ruská ruleta, fungovat nejlépe pro společnosti se dvěma akcionáři vlastníci po 50 % na hlasovacích a ekonomických právech společnosti.

2.5 Dohoda o odkupu akcií

Tento mechanismus vychází ze vzájemné dohody akcionářů, že v případě neshody bude akcionář A povinen na výzvu ostatních akcionářů koupit jejich akcie. Pro jeho funkčnost je nezbytné nastavit efektivní způsob určení ceny převáděných akcií. Takovým vhodným způsobem může být určení ceny akcií na základě spravedlivé tržní hodnoty (fair market value), která bude odrážet ekonomické postavení společnosti ke stanovenému datu a bude přesně sjednaným způsobem stanovena vybranými znalci.

Mezi dohody o odkupu lze rovněž zařadit tzv. call opci a put opci. Pokud nastane neshoda, ujednání call opce umožňuje akcionáři A přimět druhého akcionáře k prodeji akcií, naproti tomu put opce představuje právo akcionáře A přimět druhého akcionáře, aby odkoupil akcie akcionáře A, v obou případech opět za cenu určenou sjednaným způsobem. Jedná se o řešení vhodnější pro struktury s menšinovými a většinovými společníky, typicky put opce umožňuje minoritním akcionářům předejít nefunkčnímu oslabení jejich pozice tím, že své podíly prodají, a prostřednictvím call opce mohou většinoví akcionáři prosadit své zájmy. Nevýhodou dohod o odkupu akcií může představovat (i) potřeba poměrně podrobného nastavení aktivace práv a způsobu realizace odkupu akcií nebo určení ceny za jejich převod; stejně jako (ii) otázka vymahatelnosti těchto práv.

2.6 Zrušení společnosti s likvidací

V ojedinělých případech neshoda akcionářů může představovat tak zásadní situaci, že může být jejím nejpříjemnějším řešením návrh na zrušení společnosti s likvidací a následný zánik společnosti.

6 Viz rozhodnutí Vyššího Krajského soudu v Nürnbergu ze dne 20. prosince 2013, spisové značky Az. 12 U 49/13.

” Akcionáři by měli způsob řešení neshod volit zejména s ohledem na druh obchodní činnosti společnosti, její vnitřní strukturu, charakter neshody, ale také ekonomické možnosti akcionářů.

2.7 Ustanovení rozhodce

Pokud by mezi akcionáři nastala neshoda o nějakém faktickém nebo technickém detailu, je rovněž možné pro její řešení sjednat ustanovením nezávislého rozhodce.

2.8 Určení losem

Naproti tomu rovnost hlasů při rozhodování dozorčího orgánu může být řešena například losem, který určí jednoho z hlasujících členů orgánu, který bude mít pro dané hlasování druhý, rozhodující hlas.

Po zvolení kteréhokoli mechanismu řešení neshody je v každém případě nezbytné, aby akcionářské dohody zajistily funkčnost vybraného modelu a proaktivně předvíдалy řadu situací, které by mohly v souvislosti s jeho použitím nastat.

V případě, že akcionáři nesjednají žádný způsob řešení jejich neshod a společnost zůstane paralyzována, může soud na návrh osoby, která osvědčí svůj právní zájem,⁷ společnost zrušit a nařídit její likvidaci, jestliže nemůže vykonávat svou činnost pro nepřekonatelný rozpor mezi akcionáři.⁸

3. ZÁVĚR

V zájmu ochrany společnosti, ekonomického postavení jejích akcionářů a naplnění jejich investičních očekávání, které bývají důvodem jejich kapitálové účasti na společnosti, je téměř nezbytné v joint venture strukturách předvídat možné případy neshod a dohodnout mezi akcionáři jejich řešení. Praxe za tímto účelem již vytvořila celou řadu mechanismů. Ty by měly reflektovat druh obchodní činnosti společnosti, její vnitřní strukturu, ale také ekonomické možnosti akcionářů a zejména pak odpovídat charakteru neshody, obecně závazným předpisům, dobrým mravům a jiným obecným zásadám.

Mgr. Bc. Denisa Marešová
Associate

T: +420 270 006 111

F: +420 270 006 122

E: denisa.maresova@achourpartners.com

7 Stejně právo svědčí rovněž státnímu zastupitelství, pokud k takovému postupu shledá závažný veřejný zájem.

8 Ustanovení § 92 písmene c) ZOK.

NOVELA INSOLVENČNÍHO ZÁKONA

Mgr. Vojtěch Fiala

Prezident republiky podepsal dne 14. února 2017 novelu zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) (dále jen „**InsZ**“). Jedná se o rozsáhlou novelu, která si klade za cíl změnit systém přidělování insolvenčních věcí, posílit dohled nad výkonem funkce insolvenčního správce, zvýšit transparentnost insolvenčního řízení, omezit administrativní úkony insolvenčních soudů a posílit doručování dokumentů do datových schránek, regulovat subjekty poskytující služby související s oddlužením a posílit ochranu před šikanózními insolvenčními návrhy.¹

Dne 1. července 2017 nabyla novela účinnosti. Vzhledem k tomu, že se jedná o rozsáhlou novelu, představíme Vám nejzásadnější změny, které s její účinností nastaly.

1. PODÁNÍ NÁVRHU NA ŘEŠENÍ ÚPADKU ODDLUŽENÍM

Zavedením § 390a do InsZ si zákonodárce slibuje zvýšení kvality návrhů na povolení oddlužení, ale také snížení rizika poškozování dlužníků v důsledku nekalých praktik některých komerčních subjektů. Podle důvodové zprávy komerční subjekty nabízejí „možnost oddlužení“ za neúměrně vysokou úplatu, zejména pokud jde o sepsání návrhu na povolení oddlužení, a to i v případech, kdy je zřejmé, že dlužník v danou chvíli podmínky pro povolení oddlužení nesplňuje.²

InsZ nově v § 390a odst. 1 stanoví, kdo je za dlužníka oprávněn sepsat a podat návrh na povolení oddlužení. Takovou osobou je pouze advokát, notář, soudní exekutor, insolvenční správce nebo akreditovaná osoba. Akreditovanou osobou se pak rozumí právnická osoba, které byla rozhodnutím Ministerstva spravedlnosti udělena akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení podle InsZ.

Ustanovení § 390a odst. 1 InsZ se nepoužije a dlužník je oprávněn sepsat a podat návrh na povolení oddlužení, pokud je dlužník fyzická osoba, která má právnické nebo ekonomické vzdělání v magisterském studijním programu nebo vykonala zkoušku insolvenčního správce. Ustanovení § 390a odst. 1 InsZ se dále nepoužije, je-li dlužníkem práv-

nická osoba a jedná-li za ni fyzická osoba,³ která má výše uvedenou kvalifikaci.

V § 390a odst. 3 InsZ je zakotveno pravidlo maximální výše odměny, která náleží (s výjimkou akreditované osoby) za služby poskytované dlužníku v souvislosti s oddlužením. Výše odměny činí maximálně 4 000 Kč bez daně z přidané hodnoty a v případě společného oddlužení manželů činí maximálně 6 000 Kč bez daně z přidané hodnoty. V odměně je zahrnuta i náhrada nákladů vynaložených v souvislosti se sepsáním a podáním návrhu.

Pokud jde o akreditovanou osobu, pak jí podle § 390a odst. 4 InsZ odměna ani jiné plnění za sepsání a podání návrhu na povolení oddlužení anebo také insolvenčního návrhu podle § 390 odst. 1 InsZ nebo poskytnutí jiné služby poskytované v oblasti oddlužení nebo v souvislosti s oddlužením nenáleží.

Právní úprava správních deliktů, za které lze sankcionovat akreditované právnické osoby či právnické osoby bez akreditace a dále fyzické osoby, které akreditaci nemají a poskytují služby v oblasti oddlužení, je upravena v § 418j InsZ a § 418k InsZ.

2. ZMĚNA SYSTÉMU PŘIDĚLOVÁNÍ INSOLVENČNÍCH VĚCÍ

Právní úprava účinná do 30. června 2017 v § 25 odst. 2 InsZ stanovila, že insolvenční soud ustanoví insolvenčním správcem osobu, kterou určí předseda insolvenčního soudu podle pořadí určeného dnem zápisu jejího sídla nebo provozovny do příslušné části seznamu insolvenčních správců vedené pro obvod okresního soudu, který je obecným

1 Důvodová zpráva k novele InsZ, s. 1.

2 Důvodová zpráva k novele InsZ, s. 96.

3 Ve smyslu § 21 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

” Za služby poskytované dlužníku v souvislosti s oddlužením činí výše odměny maximálně 4 000 Kč bez DPH. V případě společného oddlužení manželů činí maximálně 6 000 Kč bez DPH. V odměně je zahrnuta i náhrada nákladů vynaložených v souvislosti se sepsáním a podáním návrhu.

soudem dlužníka, je-li v době určení podán návrh na povolení oddlužení.

Naopak novela InsZ počítá s tím, že takovým soudem bude napříště pouze soud krajský, nikoli tedy soud okresní. V případě konkurzu ke změně nedochází, neboť i před novelou byl příslušným soudem krajský soud.⁴

Se shora uvedeným souvisí i změna dosavadního systému ustanovování insolvenčních správců pro konkrétní insolvenční řízení. Jak uvádí důvodová zpráva, rozhodujícím kritériem pro přidělování insolvenčních věcí bude okamžik, k němuž je do příslušné části seznamu zapsáno sídlo insolvenčního správce, ledaže si insolvenční správce zvolí, že má být do příslušné části seznamu pro účely přidělování insolvenčních věcí zapsán nikoli podle sídla, ale podle jedné ze svých provozoven a zvolí, podle které z nich konkrétně.⁵

S ohledem na výše uvedené lze očekávat, že dojde k poklesu poboček zřizovaných velkými insolvenčními správci. Důvodová zpráva k tomu uvádí, že nová právní úprava má omezit oportunismu v oblasti zřizování provozoven, jehož jediným cílem je uměle zvýšit nápad insolvenčních věcí v oblasti oddlužení připadající jednomu insolvenčnímu správci.⁶

3. PŘEDBĚŽNÉ POSOUZENÍ INSOLVENČNÍHO NÁVRHU

Novela InsZ zavedla intenzivnější ochranu proti věřitelským návrhům, které mají šikanózní povahu.

Jedním z nástrojů, který slouží k ochraně práv dlužníka, zavádí § 100a InsZ. Podle § 100a odst. 1 InsZ soud, má-li důvodné pochybnosti o důvodnosti insolvenčního návrhu podaného věřitelem (§ 128a InsZ), rozhodne, že insolvenční návrh ani jiné dokumenty v insolvenčním spise se v insolvenčním rejstříku nezveřejňují.

4 § 25 odst. 2 písm. b) InsZ.

5 Důvodová zpráva, s. 80.

6 Důvodová zpráva, s. 80.

Smyslem § 100a InsZ je, aby nebyl dlužník v důsledku šikanózního insolvenčního návrhu veřejně diskreditován.⁷

Soud je podle § 100a odst. 1 InsZ povinen insolvenční návrh podaný věřitelem posoudit neprodleně po doručení insolvenčního návrhu insolvenčnímu soudu, nejpozději však do konce nejbližší následujícího pracovního dne po podání insolvenčního návrhu. Soud tedy posouzení činí před zveřejněním vyhlášky, kterou oznamuje zahájení insolvenčního řízení.

Jestliže soud neshledá důvod podle § 100a odst. 1 InsZ, učiní o tom záznam do spisu, a to neprodleně, nejpozději do konce nejbližší následujícího pracovního dne po podání insolvenčního návrhu.⁸

Pravidlo, kterým insolvenční soud oznamuje zahájení insolvenčního řízení zveřejněním vyhlášky v insolvenčním rejstříku do 2 hodin od okamžiku, kdy byl insolvenční návrh doručen insolvenčnímu soudu, zůstává v platnosti pouze ve vztahu k insolvenčním návrhům, které podává sám dlužník.⁹

4. POVINNOST VĚŘITELE PROKÁZAT SPLATNOU POHLEDÁVKU

Další prvek ochrany dlužníka před šikanózními návrhy je obsažen § 105 InsZ, podle kterého věřitel, který podá insolvenční návrh proti právnické osobě, je povinen prokázat svoji splatnou pohledávku.

Tato povinnost dopadá na věřitele, který vede účetnictví nebo daňovou evidenci ve smyslu zákona o dani z příjmů.

Pohledávka se dokládá uznáním dlužníka s ověřeným podpisem nebo vykonatelným rozhodnutím nebo notářským zápisem se svolením k vykonatelnosti nebo exekutorským zápisem se svolením k vykonatelnosti nebo potvrzením auditora, soudního znalce nebo daňového poradce.

7 Důvodová zpráva, s. 90.

8 § 100a odst. InsZ.

9 Důvodová zpráva, s. 90.

Nově je za dlužníka oprávněn sepsat a podat návrh na povolení oddlužení pouze advokát, notář, soudní exekutor, insolvenční správce nebo akreditovaná osoba, ledaže dlužník je fyzická osoba, která má právnické nebo ekonomické vzdělání v magisterském studijním programu nebo vykonala zkoušku insolvenčního správce.

Zavedení této povinnosti má sloužit tomu, aby věřitelé nepodávali insolvenční návrhy na základě smyšlených pohledávek.¹⁰

5. ZAJIŠTĚNÍ PODMÍNĚNÝCH POHLEDÁVEK, VČETNĚ POHLEDÁVEK Z BANKOVNÍCH ZÁRUK A BUDOUCÍCH POHLEDÁVEK

Novela InsZ překonává rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci ELMA-THERM¹¹, které mělo značný dopad na zajištění bankovních záruk zástavním právem. Plnila-li banka bankovní záruku po zahájení insolvenčního řízení ve prospěch úpadce (vlastníka zástavy), který následně skončil v konkurzu, byla uspokojena vedle ostatních nezajištěných věřitelů, nikoliv v tak zvaném odděleném uspokojení (uspokojení ze zajištění). A to i přes to, že zástavní právo zajišťující bankovní záruku bylo zapsáno do katastru nemovitostí před prohlášením konkurzu.

Novelou InsZ dochází k tomu, že banka plnící z bankovní záruky po zahájení insolvenčního řízení bude považována za zajištěného věřitele v případě, že právo na uspokojení ze zajištění k regresní pohledávce za dlužníkem bylo do katastru nemovitostí zapsáno před zahájením insolvenčního řízení. InsZ pak doplňuje, že výše uvedené platí obdobně v případě zajištěné budoucí pohledávky, dojde-li ke vzniku takové zajištěné budoucí pohledávky po zahájení insolvenčního řízení.¹²

6. DOLOŽENÍ SKUTEČNÉHO MAJITELE VĚŘITELE POSTOUPENÉ POHLEDÁVKY

Novela InsZ v § 177 odst. 1 uvádí, že věřitel, který nabyl pohledávku v posledních 6 měsících před zahájením insolvenčního řízení, nebo až po jeho zahájení, je povinen insolvenčnímu soudu doložit informaci o tom, kdo je jejím skutečným majitelem.

Právní úprava InsZ navazuje na zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále

jen „AML“), když odkazuje na pojem skutečného majitele.¹³

Věřitel doloží v příloze přihlášky pohledávky čestné prohlášení, v němž uvede informaci o tom, kdo je jeho skutečným majitelem podle AML, a důvod, pro který se podle AML taková osoba považuje za skutečného majitele.

Od povinnosti doložit informaci o skutečném majiteli jsou osvobozeni fyzické osoby.¹⁴ Další výjimka je stanovena v § 177 odst. 3 InsZ, a to pro pohledávky vzešlé z transakcí, na které se povinnost provést kontrolu podle AML nevztahuje a pohledávky vzešlé z transakcí, jestliže hodnota plnění je nižší než 10 000 EUR.

Sankcí za nedoložení čestného prohlášení ohledně skutečného majitele je podle § 177 odst. 6 InsZ nemožnost věřitele vykonávat hlasovací práva s pohledávkou spojená. Jedná-li se o insolvenčního navrhovatele, pak je podle § 105 odst. 3 InsZ zamítnutí insolvenčního návrhu.

7. OMEZENÍ HLASOVACÍCH PRÁV U VĚŘITELŮ TVOŘÍCÍCH KONCERN S DLUŽNÍKEM

Novela InsZ přináší také změny v právní úpravě vyloučení hlasování věřitelů pro střet zájmů.

Podle § 53 odst. 1 InsZ nesmí věřitel, který s dlužníkem tvoří koncern anebo je osobou dlužníkoví blízkou, hlasovat na schůzi věřitelů. Zákaz hlasování podle předchozí věty se nevztahuje na ty případy, kdy možnost hlasování zákon připouští. Může se například jednat o hlasování o reorganizačním plánu, který předložila jiná osoba než dlužník nebo přímo koncernový věřitel.

Ustanovení § 53 odst. 2 InsZ pak dopadá i na jiné než koncernové věřitele a výčtem stanoví, kdy tito jiní věřitelé nemohou vykonávat hlasovací právo. Jedná se o věci, kterých se věřitel účastní nebo kterých je nebo má být stranou, které se

10 Důvodová zpráva, s. 93.

11 Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. srpna 2014, spisová značka 29 Cdo 4340/2011.

12 § 109 odst. 1 písm. b) InsZ.

13 § 4 odst. 4 AML.

14 § 177 odst. 5 InsZ.

„Má-li soud důvodné pochybnosti o důvodnosti insolvenčního návrhu podaného věřitelem, rozhodne, že insolvenční návrh ani jiné dokumenty v insolvenčním spise se v insolvenčním rejstříku nezveřejňují.

týkají (i) nabývání majetku nebo jiného plnění z majetkové podstaty, (ii) právního jednání ohledně práva, které je anebo může být součástí majetkové podstaty, (iii) incidenčního sporu, nebo (iv) rozhodnutí o hlasovacím právu.

Podle § 53 odst. 4 a odst. 5 InsZ může insolvenční soud za stanovených podmínek zákonné zákazy zúžit (to znamená umožnit výkon hlasovacích práv věřitelům i v situacích zákonem jinak zakázaných) nebo rozšířit (to znamená zakázat výkon hlasovacích práv i těm věřitelům, kterým zákon právo hlasovat bez dalšího přiznává).

Insolvenční soud tak může učinit pouze z důvodů hodných zvláštního zřetele, pokud to není v rozporu se společným zájmem věřitelů a nehrozí-li střet zájmů, a to pouze na návrh podle § 52 odst. 2 InsZ a po slyšení insolvenčního správce.

Podle § 52 odst. 2 InsZ návrh, aby insolvenční soud rozhodl o hlasovacím právu odlišně od seznamu přihlášených pohledávek, musí být doručen insolvenčnímu soudu nejpozději 7 dnů před schůzí věřitelů. Tato lhůta však neskončí dříve než 5 dní po zveřejnění seznamu přihlášených pohledávek v insolvenčním rejstříku. Skutečnosti rozhodné pro hlasovací právo lze doplnit a důkazy k jejich osvědčení insolvenčnímu soudu předložit nejpozději 2 pracovní dny před schůzí věřitelů; soud o tom věřitele poučí ve vyhlášce o svolání schůze věřitelů.

8. DOMNĚNKA PLATEBNÍ SCHOPNOSTI

Novela zavádí v § 3 odst. 3 InsZ domněnku platební schopnosti podnikatelů, kteří vedou účetnictví. Podle této domněnky jsou podnikatelé vedoucí účetnictví schopni plnit své peněžité závazky, jestliže rozdíl mezi výší jejich splatných peněžitých závazků a výší jejich disponibilních prostředků (tzv. mezera krytí) stanovený ve výkazu stavu likvidity představuje méně než 10% výše jeho splatných peněžitých závazků.

Tato domněnka nastane také tehdy, pokud výhled vývoje likvidity svědčí o tom, že mezera krytí v období, na které se výhled vývoje likvidity sestavuje, klesne pod 10% výše jeho splatných peněžitých závazků.

Podle § 131 odst. 2 InsZ se při projednání insolvenčního návrhu podaného věřitelem k výkazu stavu likvidity a výhledu vývoje likvidity přihlíží pouze, předloží-li dlužník oba dokumenty insolvenčnímu soudu nejpozději do 14 dnů od zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku. Insolvenční soud může tuto lhůtu na žádost dlužníka z důvodů zvláštního zřetele hodných přiměřeně prodloužit. Jestliže dlužník dokumenty nepředloží, ztrácí možnost se domněnky dovolat.

9. SCHŮZE VĚŘITELŮ

InsZ nově v § 47 odst. 1 stanoví, že je-li způsobem řešení úpadku oddlužení, svolá se schůze věřitelů na návrh nadpoloviční většiny všech (zajištěných i nezajištěných) věřitelů, jejichž pohledávky počítané podle výše (§ 49 odst. 1 InsZ) činí zároveň nadpoloviční většinu přihlášených pohledávek, na návrh insolvenčního správce, věřitelského výboru nebo insolvenčního soudu.

Není-li schůze věřitelů svolána, nemůže být ustanoven věřitelský výbor. V takovém případě vykonává jeho působnost insolvenční soud.¹⁵

Pokud jde o svolání schůze věřitelů k projednání oddlužení (zpeněžení majetkové podstaty nebo plnění splátkového kalendáře), pak podle § 399 InsZ insolvenční soud svolá schůzi věřitelů jen k návrhu nadpoloviční většiny nezajištěných věřitelů, jejichž pohledávky počítané podle výše činí zároveň nadpoloviční většinu nezajištěných přihlášených pohledávek.

Speciální pravidlo pro případ projednání způsobu oddlužení reflektuje odlišný způsob, jímž jsou

15 § 61 odst. 2 InsZ

” Banka plnící z bankovní záruky po zahájení insolvenčního řízení bude považována za zajištěného věřitele v případě, že právo na uspokojení ze zajištění k regresní pohledávce za dlužníkem bylo do katastru nemovitostí zapsáno před zahájením insolvenčního řízení.

v insolvenčním řízení, je-li způsobem řešení úpadku oddlužení, uspokojovány pohledávky zajištěných věřitelů. Pohledávky zajištěných věřitelů jsou uspokojovány v podstatě nezávisle na zvoleném způsobu oddlužení. Vzhledem k tomu, že zákon nepřiznává zajištěným věřitelům právo hlasovat o způsobu oddlužení, ani jim jinak neumožňuje podílet se na jeho přijetí, nejví se jako vhodné ponechat částečně také na jejich vůli, zda bude schůze věřitelů k projednání a hlasování o způsobu oddlužení svolána.¹⁶

Mgr. Vojtěch Fiala
Associate

T: +420 270 006 111

F: +420 270 006 122

E: vojtech.fiala@achourpartners.com

.....
16 Důvodová zpráva, s. 84.

ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s.r.o.
Panská 7, Kaunický palác, 110 00 Praha 1
Česká republika
Tel.: +420 270 006 111
Fax: +420 270 006 122
Email: epublications@achourpartners.com
www.achourpartners.com

© ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s.r.o. 2017.
Veškerá práva vyhrazena.

INSIGHT je ediční řadou odborných publikací vydávaných advokátní kanceláří Achour & Partners a je určen zejména pro klienty Achour & Partners a další zájemce.

Achour & Partners udržuje databázi obchodních kontaktů za účelem rozšíření a zlepšení služeb svým klientům. Informace týkající se těchto kontaktů jsou užívány pouze pro vnitřní potřebu Achour & Partners. Pokud je jakýkoli kontaktní údaj týkající se Vaší osoby nesprávný nebo pokud si nepřejete nadále zasílat publikace Achour & Partners, oznamte nám prosím tuto skutečnost na následující adresu: epublications@achourpartners.com.

Žádná část této publikace nepředstavuje právní stanovisko a nelze ji vykládat jako poskytování právních nebo jiných poradenských služeb ze strany Achour & Partners nebo jejích partnerů nebo spolupracujících osob nebo jakýchkoli autorů nebo autora této publikace. Achour & Partners neodpovídá za aplikaci názorů vyjádřených v této publikaci na jakýkoli konkrétní právní případ.

Názory vyjádřené v této publikaci představují osobní odborné názory jejích autorů nebo autora a nemusí nutně odpovídat názorům Achour & Partners, jejích partnerů, spolupracujících osob, ostatních autorů této publikace nebo klientů Achour & Partners.